

забезпечення суспільно прийнятного функціонування та розвитку економічної системи через спрямованість її інституцій на узгоджене за критеріями справедливості розв'язання соціально-економічних суперечностей з приводу пріоритетності та повноти задоволення індивідуальних чи то суспільних потреб і створення підвалин щодо формування структуровано цілого суспільства. В силу цього завданням господарського механізму постає узгодження економічних інтересів людей, які впливають з функціонування виробництва. А, оскільки, задоволення суспільних та індивідуальних потреб пов'язане з добуванням коштів, то реальним фактом постає проблема розподілу матеріальних благ продукованих виробництвом. Розподіл як ніяка інша складова процесу виробництва в силу відтворення відносин між індивідами (спільнотами) та суспільством в цілому пов'язаний зі справедливістю і тому завжди окутується проблемами соціального характеру. Розподіл за своєю сутністю відтворює не що інше як формування доходів окремих учасників економічної діяльності. Він не буває рівномірним але має забезпечувати відтворення виробничих ресурсів та підтримувати життєдіяльність населення й розвиток суб'єктів господарювання.

Майнову піраміду суспільства наприкінці 2010 р. формували до 90,0 % бідних[2]. Розрив між доходами 10 % найбільш багатих прошарків населення і 10 % найбільш бідних не може за цивілізаційними нормами перевищувати 8- 10 разів [3, с. 413], а реально складений як мінімум на порядок більший. Нинішня соціальна реальність без сумнівів потребує відходу від стереотипів мислення і управління та запровадження принципово нового інструментарію забезпечення соціальної динаміки. Сьогодні як ніколи раніше господарський механізм у своїх потенціях має виходити з інтегральної спроможності відтворення соціальності і, зокрема продуктивної здатності колективної праці. Керуючись цією вимогою, нами було здійснено моделювання розподілу створеної вартості серед суб'єктів економіки впродовж 1990-2010 рр. і встановлено зміст аттракторів та зони їх дії, що дозволило обґрунтувати зміни механізму управління на перспективу. Ми не ідеалізуємо отримані наукові результати, але їх врахування може багато чого надати для формування теоретико-методологічної платформи системного оновлення соціально-економічної політики і виходу в припустимих межах дійсно на утвердження соціальності в суспільстві. Значною мірою у їх презентації проявляється прагнення до об'єктивізації ситуації і виведенню науково-практичної думки на шлях конструктивних реалій спроможних активізувати роботи по нарощуванню економічних та соціальних результатів господарювання.

Література

1. Лібанова Е.М. Гуманізм, суспільна інтеграція та соціальний розвиток / Е.М. Лібанова // *Демографія та соціальна політика*. – 2010. - № 2 (14). – С. 3 -15.
2. www.ukrstat.gov.ua
3. *Національна економіка: Підручник / За ред. П.В. Круша*. – К.: Каравела; Піча Ю.В., 2008. – 416 с.

Вікторія ТКАЧ, Олександр КАМУШКОВ
Запорізький національний технічний університет

РОЗВИТОК МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ЧЕРЕЗ ВІДКРИТІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Українська економіка інтегрується у світовий економічний простір завдяки її відкритості. За сучасних умов неможливо відмежуватися від зовнішнього світу, але стосунки з ним необхідно будувати за принципами рівноправності та взаємовигоди. Саме тому відкритість економіки, лібералізація зовнішньоекономічної діяльності повинні узгоджуватися з комплексними заходами захисту внутрішнього ринку, з політикою розумного протекціонізму щодо вітчизняного виробника.

Сьогодні держава має робити ставку на створення умов для ефективної роботи малих та середніх підприємств, які є одним з головних чинників виходу нашої держави з кризи та становлення на шлях процвітання. Таким чином, розвиток підприємств малого та середнього бізнесу є цілеспрямованим процесом кількісної зміни стану малих та середніх підприємств і

результатів їх діяльності, який готує якісні зміни їх внутрішнього стану і структури і виникає під дією факторів, що впливають на них.

Становлення відкритої економіки України пов'язане з ліквідацією державної монополії зовнішньої торгівлі, використанням принципу порівняльних переваг в міжнародному поділі праці, різних форм спільного підприємництва, вільних економічних зон.

Перед країною постає складне завдання скористатися наявними перевагами та знайти шляхи отримання вигод від глобалізації, перетворити глобальну ринкову силу у продуктивну силу національної економіки. Головний інтерес України — посісти таке місце у світовому поділі праці, міжнародній торгівлі та фінансах, яке б відповідало її природним, трудовим та інтелектуальним ресурсам, сприяло реалізації потенціалу великої європейської держави. Країні слід перейти від екзогенно-залежного до ендогенно-орієнтованого розвитку.

Якщо екзогенно-залежна модель розвитку національної економіки характеризується високим рівнем експортно-імпоротної залежності від інших країн світу та пригніченим внутрішнім ринком, то ендогенно-орієнтована модель розвитку будується на партнерських зовнішньоекономічних відносинах та стратегії випереджаючого розвитку, тобто орієнтована на захист національних інтересів в умовах глобалізації.

Окремої уваги потребує проблема відкритості національної економіки. Світова практика доводить: відкритість може бути ефективною, якщо вона забезпечується реалізацією конкурентних переваг національної економіки. В іншому випадку вона стає деструктивною. Не випадково Німеччина та Японія запровадили конвертованість національної валюти в середині 60-х років – тільки тоді, як повністю було подолано наслідки воєнної розрухи. Ми ж поквапилися зробити це в умовах глибокої економічної кризи, стовідсоткової збитковості цілих галузей виробництва. Узбекистан, наприклад, який має найвищі економічні показники серед країн СНД, ще утримується від цього кроку.

Йдеться не стільки про повернення до закритої економіки, скільки про інше – реалізацію напрацьованого світовою практикою арсеналу всебічної підтримки національного виробника в межах відкритої економіки. З урахуванням саме таких підходів необхідно запроваджувати політику виваженого протекціонізму – насамперед захисту високотехнологічного потенціалу й інвестиційного комплексу.

Отже можна констатувати наступне: незважаючи на суперечливість формування світового господарства, як уже відзначалося, починаючи з 50-х років ХХ ст., в цілому домінує тенденція до співробітництва, об'єднання. Це знаходить своє відображення в концепціях "вільної торгівлі", "глобальної ефективності", "раціональної міжнародної спеціалізації" тощо. В той же час у жодній із названих концепцій, які виступають на захист вільної торгівлі, це робиться не з позиції примітивного розуміння цього принципу. Точно так, як немає таких, що захищають ідею регулювання зовнішньої торгівлі, захисту національного ринку в прямолінійно-механістичному трактуванні. Проблема полягає в мірі поєднання ринкових і регулятивних важелів в організації міжнародних економічних відносин. Таким чином, загальний рух до відкритості, формування єдиного, взаємозв'язаного, соціально справедливого світового господарства - основна тенденція на рубежі двох тисячоліть.

Література

1. Абалкин Л. И. *Спассти Россию. М.: Ин-т экономики РАН. 1999;*
2. Білорус О. Г. *Глобалізація і національна стратегія. – К., 2001;*
3. Гальчинський А. С. *Україна – на перехресті геополітичних інтересів. – К.: Знання України, 2002;*
4. Михальченко М. И. *Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? – К., 2001;*
5. Сакс Дж. *Рыночная экономика и Россия: пер. с англ. — М.: Экономика, 1994;*
6. Стиглиц Дж. Ю. *Экономика государственного сектора. Пер. с англ. М.: МГУ: ИНФРА. 1997.*